

TEMAT NUMERU

1 Zaliczki w VAT – problemy z rozliczeniem po zmianach

Zobacz więcej inforlex.pl 

Otrzymanie zaliczki powoduje najczęściej konieczność rozliczenia VAT. Po stronie sprzedawców skutkuje to powstaniem obowiązku podatkowego. Towarzy-szy temu obowiązek wystawienia faktury zaliczkowej lub zaewidencjonowania otrzymanej kwoty za pomocą kasy rejestrującej. Od 1 listopada 2019 r. wiele wątpliwości wzbudza rozliczanie zaliczek w ramach mechanizmu podzielonej płatności. Natomiast od 2020 r. podatnicy obawiają się także sankcji w sytuacji, gdy uregulują płatność zaliczkową na rachunek spoza białej listy.

Przez pojęcie „zaliczka” rozumiana jest w VAT otrzymywana przed dokonaniem dostawy towarów lub wykonaniem usługi całość lub część zapłaty. Zatem mianem tym określa się także wszelkie przedpłaty, zadatki lub raty.

Od 1 listopada 2019 r. zaliczki niekiedy muszą być opłacane z zastosowaniem mecha-nizmu podzielonej płatności. Od tego dnia konieczne jest również niekiedy oznaczanie fak-tur zaliczkowych wyrazami „mechanizm podzielonej płatności”.

1. Termin powstania obowiązku podatkowego w przypadku otrzymania zaliczki

Co do zasady, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą dokonania dostawy towarów lub wykonania usługi (art. 19a ust. 1 ustawy o VAT). Od zasady tej istnieje jednak szereg wy-jątków, z których najważniejszy określa art. 19a ust. 8 ustawy o VAT. Przepis ten stanowi, że jeżeli przed dokonaniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi otrzymano całość lub część zapłaty, obowiązek podatkowy powstaje z chwilą jej otrzymania w odniesieniu do otrzymanej kwoty. Brzmienie tego przepisu powoduje, że otrzymanie zaliczki przed doko-naniem dostawy towaru lub wykonaniem usługi najczęściej przyspiesza powstanie obo-wiązku podatkowego z tytułu dostawy towarów lub świadczenia usług.

1.1. Wpłata zaliczki na poczet skonkretyzowanej usługi czy dostawy

Nie w każdym przypadku otrzymanie przez sprzedawcę wpłaty pieniężnej przed dosta-wą towarów lub wykonaniem usługi powoduje powstanie obowiązku podatkowego na podstawie art. 19a ust. 8 ustawy o VAT. Czynnościami podlegającymi opodatkowaniu VAT są bowiem odpłatne dostawy towarów i odpłatne świadczenie usług na terytorium kraju (art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy o VAT), a nie dotyczące ich płatności.

W konsekwencji otrzymanie wpłaty może skutkować powstaniem obowiązku podatkowe-go, ale tylko wówczas, gdy otrzymana kwota dotyczy nabycia konkretnych towarów lub usług (zob. przykładowo wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z 10 maja 2016 r., sygn. akt I SA/Rz 225/16). Powoduje to, że obowiązek podatkowy na podstawie art. 19a ust. 8 ustawy o VAT nie powstaje w związku z otrzymywaniem wpłat za do-stawy towarów i świadczenie usług, które nie zostały

WAŻNE Opodatkowaniu VAT podlega zaliczka, gdy jest ściśle związana z konkretną dostawą towarów lub usługą.